

Priekšlikums ZM virzītajiem grozījumiem par koku ciršanas vecuma samazināšanu

Latvijas Republikas Saeimai, sabiedrībai un NVO

2026. gada. 9. aprīlī.

Atsaucoties uz lielo ažiotažu ko uzjundījusi Zemkopības ministrija ar virzītajiem grozījumiem koku ciršanas vecuma samazināšanai – mums ir viedoklis kuru uzskatam par gana argumentējošu, lai to paustu sabiedrībai, nevalstiskajām organizācijām, Latvijas Republikas izpildvaras institūcijām.

[Turpmāk runājam par saimnieciskajiem mežiem kuros saimnieciskai darbībai nav noteikti nekādi ierobežojumi, nav dabas liegumi, mikroliegumi u.c. ierobežojoši faktori.]

Mūsaprāt, mežaudzēs kurās bonitāte (audzes ražības rādītājs) ir I. un Ia. kā arī meža augšanas apstākļu tips MAAT pamatā ir Gārša, Vēris, Damaksnis (aizņem aptuveni 45% no kopā reģistrētajām meža zemju platībām Latvijā) - ciršanas vecuma samazinājums patreiz piedāvātajā ZM redakcijā visām koku sugām būtu pieņemams mežaudžu kultivēšanai labvēlīgo augšanas apstākļu dēļ. Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus (MAAT, bonitāti) arī pie samazināta ciršanas vecuma un pareizas apsaimniekošanas būtu iespējams kultivēt mežaudzes ar ievērojamām krājām un koku dimensijām, no kurām tālāk jau būtu iespējams iegūt šajā saturā neminētajos MAAT augšai un nobriedušai mežaudzei līdzvērtīgu, vai pat ievērojami lielāku koksnes apjomu un sortimentu kvalitāti. Turklāt to varētu izdarīt gandrīz divas reizes vienā periodā salīdzinot ar vienu reizi šobrīd. Apzinoties iepriekš minēto ir grūti stāvēt malā un neņemt vērā kādu pienesumu tautsaimniecībai, meža un kokrūpniecības nozarēm šāds lēmums varētu sniegt ilgtermiņā. Pie viena atcerēsimies, ka patreizējie Noteikumi par koku ciršanu mežā jau pieļauj audzes ciršanu galvenajā cirtē pēc caurmēra krietni (dažos gadījumos pat 30 un vairāk gadu) pirms ciršanas vecuma sasniegšanas. Atliek vien pierādīt valdaudzes 1. stāva koku vidējo caurmēru atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Nozares speciālistiem un vienkārši zinošiem ļaudīm tas pat ir salīdzinoši viegli izdarāms, ja mežaudze ir bijusi iepriekš kopta un tajā saimniekots ar vispār pieņemtiem un atzītiem paņēmieniem.

Tagad par pašu galveno - kas attiecas uz mežaudzēm ar iepriekš saturā neminētajiem MAAT un bonitātēm no II. – V., mūsaprāt, patreiz piedāvātā ZM redakcija ciršanas vecuma samazināšanai nebūtu jāpiemēro un būtu jāatstāj tāda kāda to nosaka šī brīža likumdošana. Mēs vienbalsīgi uzskatam – jauno grozījumu ietekmē pie pārējiem MAAT un bonitātēm mežaudzes nebūs spējīgas nobriest tiktāl, lai no tām varētu iegūt vērā ņemamas krājas un tik materiāli vērtīgu sortimentu kā iepriekš izklāstītās rindkopas gadījumā. Turklāt šīs mežaudzes ar savu patreiz noteikto ciršanas vecuma sliekšni un apgrūtināto vidējās caurmēra pakāpes sasniegšanu tajās ne tik labo augšanas apstākļu dēļ turpinās kalpot kā ilgstoša dzīvotne faunai un florai, dodot iespēju turpināt veidoties arī kvalitatīviem biotopiem, no kuriem daļu nākotnē pavisam noteikti nāksies arī aizsargāt.

Nobeigumā vēlamies piebilst, ka esam pilnīgi droši, šis jautājums atgriezīsies MK dienas kārtībā agrāk vai vēlāk un kompromiss starp mežsaimniecības, kokrūpniecības nozari un vides aizstāvjiem būs jārod, tāpēc mēs vēlamies atstāt kaut nelielu ietekmi uz topošo lēmumu. Un, lai arī pirmajā acu uzmetienā varbūtēji šķiet, ka “zaudētājs” mūsu priekšlikumā kārtējo reizi ir Latvijas vide un tās ilgtspēja – tā gluži nav. Ir jāsaprot, ka mums, visai sabiedrībai, jāprot sabalansēt ekonomiskie ieguvumi ar vides ilgtspējas vērtībām, tādējādi vairojot arī mūsu sabiedrības labklājību, un, mūsaprāt, šis priekšlikums piedāvā tieši to.

SIA Meža štelles valdes loceklis:
Mārtiņš Laizāns

[VĒSTULE IR PARAKSTĪTA AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU, TĀS SATURS VAR TIKT PUBLICĒTS INFORMATĪVOS NOLŪKOS AR
ATSAUCI UZ AUTORU]